

ikke ser mig i Stand til at tiltræde noget af de Vædringsforslag, der i saa Henseende ere stillede. Det skulde glæde mig, om man ved Sagens videre Behandling kunde komme til en Løsning, der var acceptabel fra alle Sider. Men jeg tror, at baade Udvalgets Flertal og de forskellige Mindretal, der have stillet Forslag, ville erkende, at deres Forslag ikke egne sig til at indføres i Loven eller til at blive accepterede fra min Side. Naar Vædringsforslaget under Nr. 35 af Flertallet saaledes gaar ud paa, at Indstillingsretten skal overgaa til Skolekommissionen, erkender jeg selvfølgelig, at dette vilde være et Fremstridt, det er jo i Overensstemmelse med mine Udtalelser ved Iste Behandling. Ligeledes vil det være et Fremstridt fra det bestaaende, naar det i Vædringsforslagets næstsidste Stykke udtales, at „til Første- og Enkelærer-Embeder kunne dog kun saadanne indstilles, som have opnaaet en Alder af 25 Aar.“ Men naar Vædringsforslaget gaar ud paa, at Skoledirektionen har at udtage af de 3 indstillede Ansøgere den, der findes mest stiftet til Embedet, saa kan det dog ikke nægtes, at her kommer man ud over det tvivlsomme Spørgsmaal med Hensyn til Fortolkningen af Udtrykket „stiftet og værdig“ i Loven af 1856 paa en Maade, som ubetinget betegner en Indskrænkning i den Valgret, som hidtil har været til Stede. Den ærede Ordfører henviste i Forgaars til Betænkningen, der var afgiven af det paaagældende Udvalg i 1856 forud for Vedtagelsen af Loven af 8de Marts 1856, og mente heraf at godtgøre, at man ved Bestemmelsen om „stiftet og værdig“ havde villet betegne det samme som „ikke ustiftet og ikke uværdig“, og den ærede Ordfører omtalte, at det først var i den seneste Tid, at man havde villet gaa til en Fortolkning af disse Udtryk, der betegnede en væsentlig Indskrænkning i Indstillingsretten. Jeg skal dog gøre opmærksom paa, at endnu i 1856, samme Aar som Loven af 8de Marts 1856 udkom, udgik der under 24de Oktober en Strivelse fra Kultusministeriet, som indeholder en meget klar Fortolkning af Ministeriets Opfattelse af Betydningen af Ordene „stiftet og værdig“, og jeg skal tillade mig at oplæse denne ministerielle Resolution. Den gaar ud paa, at Ministeriet „ikke kan anse Ordene „stiftet“ og „værdig“ for at være af samme Betydning som „ikke absolut ustiftet og uværdig“, og at man derfor maa finde det rigtigt, at der ved Bedømmelsen af, om en Lærer er stiftet og værdig til et Embede tages Hensyn til sammes særegne Bestaffenhed og de lokale Omstændigheder lige som ogsaa til det Forhold, der i Almindelighed

maa antages at finde Sted mellem Embedets Størrelse og Læreren Dydighed og Tjenestetid, men at paa den anden Side de omhandlede Udtryk heller ikke kunne have samme Betydning, som om der stod: „den mest stiftede eller værdigste“, og at der derfor formentlig ikke vil være Grund for den faldsberettigede til at forkaste en Indstilling, om end den af Ansøgerne, som han maatte anse for den mest stiftede og værdigste ej maatte være blandt de Indstillede.“ Efter Flertallets Vædringsforslag under Nr. 35 vil den faldsberettigede kun kunne have at vælge mellem de 3 Ansøgere saaledes, at han tager den af dem, der efter hans Mening er mest stiftet til Embedet. Dette er i øvrigt en i og for sig klar Bestemmelse, det indrømmer jeg, men det er, i Forhold til den Fortolkning, man har hævdet lige fra den Tid, Loven af 1856 udkom, en Indskrænkning i den faldsberettigedes Myndighed. Derfor kan jeg ikke modtage dette Vædringsforslag, men jeg skal meget gerne være villig til med Udvalget at drøfte Bestemmelser, som kunne bringe os ud over den bestaaende Tvivl om den rette Fortolkning af Meningen med Bestemmelsen i § 9 i Loven af 1856. Naar et Mindretal under Nr. 36 har stillet Forslag, der væsentlig er i Overensstemmelse med, hvad der af tidligere Folketingsudvalg har været opstillet som den rette Ordning for Udøvelsen af Lærertaldbelsen, og her har foreslaaet et Valgnævn, saa maa jeg erklære mig ude af Stand til at tiltræde dette Forslag. Det forekommer mig, at det vil være urigtigt at opstille saadan et Apparat, hver Gang der bliver et Embede ledigt, et Apparat, som vil medføre en maaste ret varm Agitation i Skoledistriktet, hvilket man vil undgaa, hvor Indstilling fremgaar af den til enhver Tid fungerende Skolekommission eller Kommunalbestyrelse, saaledes som det for Tiden er Tilfælde. Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgrede (Johannsen) har under Nr. 37 stillet Forslag om en Ordning, som jeg ganske sikkert ikke kan tiltræde, men som jeg erkender i visse Retninger betegner en Forbedring af Vædringsforslaget under Nr. 35. Det er saaledes Tilfældet, for saa vidt man efter dette Vædringsforslag bevarer Kongens Ud nævnelsesret med Hensyn til Overlærerne i Kobstæderne, og det er en Bestemmelse, jeg tillægger en ikke ringe Betydning, og som jeg ikke kan tilraade bliver ændret. Ligeledes indeholder dette Vædringsforslag under Nr. 37 ikke nogen Forandring i de gældende Regler om, hvem Raldsretten tilkommer. Raldsretten har et Flertal foreslaaet henlagt til Skole-